

Contribuții Botanice, XL, 2005
Grădina Botanică "Alexandru Borza"
Cluj-Napoca

CONFERENȚIAR DR. AURELIA CRIȘAN - la 75 de ani

Marcel PÂRVU

Universitatea "Babeș-Bolyai", Facultatea de Biologie și Geologie, Catedra de Taxonomie și Ecologie,
str. Republicii, nr.42, RO-400015 Cluj-Napoca

Sesiunea științifică **ACTUALITĂȚI ÎN BIOLOGIA VEGETALĂ** ediția a XIII-a (Cluj-Napoca, 13-14 mai 2005) a fost dedicată și d-nei conf.dr. Aurelia CRIȘAN, la împlinirea vârstei de 75 de ani.

D-na conf.dr. Aurelia CRIȘAN (născută Aurelia CĂLUȘERIU, la Tg. Mureș, la 19.01.1930) a absolvit cursurile liceale la Tg. Mureș, în anul 1949, iar apoi Facultatea de Științe Naturale din Cluj-Napoca, în anul 1953, cu diplomă de merit, fiind numită prin repartiție ministerială în învățământul superior, ca preparator la disciplina de Fitopatologie din facultatea noastră.

Din anul 1953, până la pensionare pentru limită de vârstă (iulie, 1990), a parcurs funcțiile didactice de preparator (1953-1954), preparator principal (1954-1956), șef de laborator (1956-1958), asistent (1958-1959), șef de lucrări (1969-1978) și conferențiar (1978-1990). În anul 1963, a obținut titlul de doctor în biologie, specialitatea fitopatologie, acordat de Universitatea din București, pentru teza de doctorat intitulată *Contribuții la cunoașterea biologiei și combaterii ciupercii Sclerotinia sclerotiorum (Lib.) De Bary parazită pe floarea soarelui*, susținută în anul 1962, care a fost coordonată de monștri sacri ai fitopatologiei românești, precum acad. Eugen Rădulescu și apoi prof.dr. Olga Săvulescu.

Activitatea didactică desfășurată s-a concretizat în predarea a 8 tipuri de cursuri, dintre care 6 în specialitatea fitopatologie, un curs de amenajarea ecosistemelor și altul de horticultură, pe lângă lucrările practice aferente acestora sau altor discipline înrudite.

Din anul 1968, ca titular al disciplinei de fitopatologie, respectiv biologia paraziților vegetali, a redactat și a publicat 3 cursuri xerografiate și/sau tipărite. Astfel, cursurile **Fitopatologie** (1974, 266 pag.) și **Biologia paraziților vegetali** (1977, 308 pag.) au fost xerografiate la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca și au fost realizate ca unic autor. Cursul didactic de **Biologia paraziților vegetali** (1983, 210 pag.) a fost tipărit la Editura Didactică și Pedagogică București și a fost realizat în colaborare. De asemenea, a realizat, în colaborare, **Îndrumător pentru determinarea ciupercilor fitopatogene** (1956, 386 pag.) și **Biologia paraziților vegetali lucrări practice I**, ca unic autor (1979, 121 pag.). A condus 82 lucrări de diplomă și a coordonat 45 lucrări metodico-științifice de gradul I, toate cu teme și rezultate originale din domeniul fitopatologiei. O parte din rezultatele obținute au fost publicate, iar altele pot constitui capitole ale unor viitoare teze de doctorat.

Drumul de cercetător al d-nei conf. dr. Aurelia CRIȘAN a fost încununat de obținerea unor rezultate științifice foarte valoroase, în domeniile fitopatologiei și micologiei, concretizate în:

- publicarea a peste 100 de articole științifice, în diferite reviste de specialitate, dintre care o bună parte au fost recenzate pe plan internațional în reviste;
- studierea micromicetoflorei parazite și saprofite din România și publicarea a cca. 450 de taxoni noi pentru țară și 5 taxoni noi pentru știință;

- introducerea a peste 600 de taxoni în Herbarul Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca (CL) și în diferite exsiccate;
- elucidarea unor aspecte privind combaterea chimică și biologică a unor ciuperci parazite;
- obținerea a două premii ale Academiei Române: premiul Emanuel Teodorescu (în 1980), pentru **Flora și vegetația Munților Zarand** coordonată de prof.dr. Ioan Pop și premiul Traian Săvulescu (în 2000), pentru **Putregaiul alb al plantelor de cultură – Sclerotinia sclerotiorum. Prevenire și combatere** (Ed. Ceres, București, 1998, 288 pag.), în calitate de coautor, alături de Tatiana Eugenia Șesan.

Alături de alți botaniști clujeni (Borza Alexandru, Rațiu Onoriu, Bobeș Ioan, Ghergely Ioan, Bechet Maria, etc.), d-na conf. dr. Aurelia CRIȘAN a contribuit la realizarea a 15 *Schaedae* care se găsesc în *Herbarium Mycologicum Romanicum* și *Herbarium Phytopathologicum Transylvanicum*, a unor cataloage de semințe (din 1963, 1966, 1968, 1969, 1972) și a recenzat diferite lucrări de specialitate și a publicat numeroase articole de popularizare.

A contribuit la realizarea a 4 contracte de cercetare prin studierea: acțiunii unor ape geotermale asupra ciupercilor ce se dezvoltă pe semințe, în condiții de irigare; a ciupercilor parazite și saprofite pe flori și ghindă de quercinee; a unor ciuperci care contribuie la uscarea sistemică a stejarului la noi în țară etc.

D-na conf. dr. Aurelia CRIȘAN a participat activ la numeroase consfătuiri și conferințe de micologie și de protecția plantelor (1962 și 1987 la Timișoara, 1970 și 1975 la București, 1973 și 1979 la Craiova, 1974 și 1981 la Cluj-Napoca, 1975 la Iași). De asemenea, a participat la două schimburi de experiență în R.F. Germania (1971) și Polonia (1974) și a stabilit relații de colaborare și schimburi de lucrări științifice cu oameni de știință din S.U.A., Canada, Argentina, India, China, Japonia, Anglia, Germania, Spania, Italia, Polonia, Ungaria și Olanda.

A fost membru al Societății de Micologie și Protecția Plantelor din România.

Pe parcursul întregii cariere didactice universitare, desfășurată la biologia clujeană în perioada 1953-1990, a contribuit la formarea și dezvoltarea a numeroase generații de biologi ai Almei Mater Napocensis, prin materialele didactice pe care le-a elaborat ca titular al disciplinei de fitopatologie și prin toate activitățile de cercetare și nu numai, pe care le-a desfășurat.

Cei care i-am fost studenți și colegi am învățat de la d-na conf.dr. Aurelia CRIȘAN, că viața este o luptă, că puterea morală este în noi, că a fi dascăl înseamnă a fi om etc. Aceste gânduri le purtăm cu noi mereu și sperăm că această lecție predată de domnia sa să ne servească în transmiterea, cu succes, a mesajului către alte generații de biologi pe care le formăm.

Sintetizând activitatea profesională desfășurată de d-na conf. dr. Aurelia CRIȘAN putem concludiona: este un exemplu de perseverență și pasiune, de echilibru și exigență, de ținută academică și colegială; este un psiholog rafinat și foarte elegant; este un mentor pentru cei care i-am cunoscut măestria didactică și moralitatea și-i mulțumim, cu acest prilej, că ne-a fost dascăl și ne bucurăm că este alături de noi.